

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปลูกป่า ตามข้อ ๑๗ แห่งสัมปทานทำไม้หวงห้าม ธรรมดา นอกจากไม้สัก และมาตรา ๑๖ กับมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และการปลูกป่าในเขตปฏิรูปที่ดินหรือนิคม ตามพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการ ครอบครอง พ.ศ. ๒๕๑๑ (ไม้ที่ปลูกขึ้นดังกล่าวจะเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้น หรือไม้ และการตัดฟันไม้ดังกล่าวและการนำไม้นั้นเคลื่อนที่จะอยู่ในบังคับ ของกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือไม้

กรมป่าไม้ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กษ๐๗๐๗/๓๑๔๐๔ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ เอกชนปลูกป่าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น กรมป่าไม้จึงกำหนดให้เอกชนทำการปลูกป่า ๔ ลักษณะ คือ

๑. การปลูกป่าตามเงื่อนไขสัมปทานทำไม้ ซึ่งกำหนดให้ผู้รับสัมปทานปลูกป่า ทดแทนไม้ที่ทำการออกตามเงื่อนไขสัมปทานข้อ ๑๗^๑ โดยปลูกในเขตป่าสัมปทาน

๒. การปลูกป่าโดยเอกชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำ ประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นการชั่วคราว เพื่อการปลูกป่าตามมาตรา ๑๖^๒

^๑ข้อ ๑๗ ตลอดระยะเวลาสัมปทานนี้ ผู้รับสัมปทานมีหน้าที่ปลูกต้นไม้บำรุงรักษาต้นไม้ที่ ปลูกและที่ขึ้นอยู่แล้วในป่าสัมปทาน และบำรุงรักษาป่าสัมปทานด้วยค่าใช้จ่ายของผู้รับสัมปทาน ทั้งนี้ ตาม วิธีการที่กรมป่าไม้กำหนด รวมทั้งชนิดของต้นไม้ที่กำหนดให้ปลูกด้วย

ในกรณีที่กรมป่าไม้เห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะต้องให้ผู้รับสัมปทานปลูกต้นไม้ในเขตป่า สัมปทานแปลงใดทั้งหมดหรือแต่บางส่วนที่กำหนดให้ผู้รับสัมปทานทำไม้กรมป่าไม้จะสั่งให้งดการปลูกต้นไม้ใน ป่าสัมปทานแปลงนั้นเท่าที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องปลูกก็ได้ในกรณีเช่นว่านี้กรมป่าไม้จะได้อำนาจให้ผู้รับสัมปทาน ปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาต้นไม้ที่ปลูกในป่าอื่นนอกเขตป่าสัมปทานแทนได้ แต่ต้องไม่เกินเนื้อที่ในเขตป่า สัมปทานที่ไม่จำเป็นต้องปลูก

การปฏิบัติตามความในวรรคสอง ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับสัมปทานพ้นจากหน้าที่ที่จะต้อง บำรุงรักษาต้นไม้ที่ขึ้นอยู่แล้วในป่าสัมปทานและบำรุงรักษาป่าสัมปทานตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งหรือนอก เขตป่าสัมปทาน

^๒มาตรา ๑๖ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่ อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต

ถ้าการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามวรรคหนึ่งเป็นการอนุญาตแก่ บุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการใด ๆ เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยการทำเหมืองแร่ หรือให้ขุด ดินขาวหรือทำการระเบิดและย่อยหินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ผู้รับอนุญาตนั้นได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับ ในอนุญาตเก็บหาของป่าและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงของป่าตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับแร่ ดินขาว หรือหิน แล้วแต่กรณี

แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือตามหนังสืออนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๒๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

๓. การปลูกป่าในที่ดินของรัฐที่นำไปจัดให้ราษฎรเช่าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือในที่ดินที่จัดเป็นนิคมตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งราษฎรยังมีได้รับหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตลอดถึงการปลูกป่าในที่ดินสาธารณประโยชน์หรือที่ดินอื่น ๆ ที่ยังคงมีสภาพเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

๔. การปลูกป่าในที่ดินที่บุคคลมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน

อย่างไรก็ดี แนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้เอกชนปลูกป่า ยังมีปัญหากฎหมายอยู่หลายประการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้มีความเห็นขัดแย้งกัน กล่าวคือ

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า หากตีความว่าไม่ยินยอมที่ปลูกขึ้นในที่ดินตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ไม่เป็นส่วนควบของที่ดินตามมาตรา ๑๐๙^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม้ที่ปลูกขึ้นก็หลุดพ้นจากการควบคุมตามพระราชบัญญัติป่าไม้^๕ เพราะกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้บังคับไม่ถึง ผู้ปลูกป่าในพื้นที่ดังกล่าวชอบที่จะตัดฟันนำไม้ที่ปลูกเคลื่อนย้ายไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ต้องรับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้^๖

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า การที่ไม้นั้นจะเป็นส่วนควบของที่ดินที่ปลูกไม้นั้นหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่มีผลในทางกฎหมายทำให้ไม้นั้นหลุดพ้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ เพราะไม่มีกฎหมายใดบัญญัติรับรองไว้แต่ประการใด แต่การเป็นส่วนควบทำให้มีผลทางกฎหมายตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง^๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กล่าวคือ ใครเป็นเจ้าของทรัพย์โดยยอมมีกรรมสิทธิ์ในบรรดาสวนควบทั้งหลายของทรัพย์นั้นบทบัญญัติมาตรา ๑๐๙ เป็นเพียงบทยกเว้นในเรื่องสวนควบตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง

ใครเป็นเจ้าของทรัพย์อันใด ย่อมมีกรรมสิทธิ์ในบรรดาสวนควบทั้งหลายของ

^๓มาตรา ๒๐ ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติแห่งใดมีสภาพเสื่อมโทรมไม่มีค่าเหลืออยู่เป็นบางส่วน และป่าสงวนแห่งชาตินั้นไม่อาจกลับฟื้นคืนได้เองตามธรรมชาติโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลใดทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาตินั้นได้ภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต

^๔มาตรา ๑๐๙ ทรัพย์ซึ่งติดกับที่ดินหรือติดกับโรงเรือนเพียงชั่วคราวย่อมไม่กลายเป็นส่วนควบ วิธีอย่างเดียวกันนี้ย่อมใช้บังคับแก่โรงเรือนหรือการปลูกสร้างอย่างอื่น อันผู้มีสิทธิในที่ดินของผู้อื่นใช้สิทธินั้นปลูกทาลงไว้ที่ดินนั้น

^๕มาตรา ๑๐๗ ส่วนควบของทรัพย์นั้น คือ ส่วนซึ่งว่าโดยสภาพแห่งทรัพย์หรือจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น ย่อมเป็นสาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์นั้น และไม่อาจจะแยกจากกันได้นอกจากจะทำลายหรือทำบุบสลาย หรือทำให้ทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงรูปทรง

ทรัพย์นั้นแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น หากตีความว่าไม้ที่ปลูกขึ้นไม่เป็นส่วน
 ควบของที่ดินที่ปลูกไม้นั้นตามมาตรา ๑๐๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม้ที่ปลูกก็
 จะเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ปลูกไม้นั้น แต่ต้องอยู่ภายใต้บังคับในเรื่องกรรมสิทธิ์ตามประมวล
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓^๖ ซึ่งบัญญัติให้เจ้าของทรัพย์มีสิทธิจำหน่ายใช้สอยติดตาม
 และเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ดังนั้น เมื่อกฎหมาย
 ว่าด้วยการป่าไม้ได้บัญญัติควบคุมการตัดฟันทำไม้และการนำไม้เคลื่อนที่ออกจากป่าต้องรับ
 อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ การตัดฟันทำไม้ที่ปลูกในที่ดินตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ซึ่ง
 ยังคงเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และการนำไม้นั้นเคลื่อนที่ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่ง
 กฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ทั้งสิ้น

กรมป่าไม้จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหากฎหมาย
 ดังต่อไปนี้

(๑) การปลูกป่าในพื้นที่ตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ไม้ที่ปลูกขึ้นจะเป็นส่วน
 ควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

(๒) ไม้สักและไม้ยางที่ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือมีสิทธิเหนือพื้นดินของผู้อื่นได้ใช้สิทธิ
 นั้นปลูกลงไว้ จะเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

(๓) หากไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ไม่เป็นส่วนควบกับ
 ที่ดินที่ปลูกไม้นั้น การตัดฟันไม้ตลอดจนการนำไม้นั้นเคลื่อนที่ไปใช้ประโยชน์จะอยู่ในบังคับ
 พระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ หรือไม่ เพียงใด

(๔) ไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติในที่ดินที่บุคคลมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง
 ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ก่อนหรือหลังการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินนั้น
 จะถือว่าเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ไม้นั้นขึ้นอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

(๕) ตามที่กรมป่าไม้อนุญาตให้เอกชนปลูกป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยออก
 หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติและชำระค่าธรรมเนียม
 ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และออกหนังสืออนุญาตให้ทำ
 การปลูกสร้างสวนป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ
 พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียม นั้น หากจะเปลี่ยนรูปแบบการอนุญาตจากหนังสือ
 อนุญาตเป็นรูปสัญญาเช่าพื้นที่ป่า เพื่อทำประโยชน์ต่าง ๆ จะกระทำได้หรือไม่ เพียงใด ถ้าทำใน
 รูปสัญญาได้ก็จะสามารถกำหนดเงื่อนไขตามความประสงค์ของคู่สัญญาได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณา
 ปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(กรมป่าไม้)แล้ว มี

^๖มาตรา ๑๓๓๖ ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่าย
 ทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจาก
 บุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วย
 กฎหมาย

ความเห็นดังนี้

(๑) สำหรับปัญหาประการแรก การปลูกป่าตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ มีทั้งที่เป็นกรณีการปลูกป่าในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งไม่มีเจ้าของ เช่น ที่ดินรกร้างว่างเปล่าในเขตป่าสัมปทานและเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น และการปลูกป่าในที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ เช่น ที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น ในกรณีที่เป็นกรณีการปลูกป่าในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ตามมาตรา ๑๐๖^๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้นไม้ที่ปลูกขึ้นไม่เป็นส่วนควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้น เพราะสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ไม่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติว่าด้วยส่วนควบของทรัพย์สินในมาตรา ๑๐๗^๘ มาตรา ๑๐๘^๙ และมาตรา ๑๐๙^{๑๐} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่ไม่มีเจ้าของ แต่ส่วนควบนั้นหมายความถึงกรณีทรัพย์สินที่มีเจ้าของตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง^{๑๑} ที่บัญญัติว่า “ใครเป็นเจ้าของทรัพย์สินอันใดย่อมมีกรรมสิทธิ์ในบรรดาส่วนควบทั้งหลายของทรัพย์สินนั้น” ไม้ดังกล่าวจึงเป็น “ไม้ในป่า” หรือ “ไม้ในป่าสงวนแห่งชาติ” ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ส่วนในกรณีที่เป็นกรณีการปลูกป่าในที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุนั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕^{๑๒} บัญญัติ “ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ” ที่ราชพัสดุจึงเป็นทรัพย์สินที่มีเจ้าของ ฉะนั้น ไม้ที่ปลูกขึ้นบนที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุจึงเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้นตามมาตรา ๑๐๘^{๑๐} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) สำหรับปัญหาประการที่สอง แม้ว่าไม้สักและไม้ยางที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มีเจ้าของจะเป็นไม้หวงห้ามธรรมดาตามมาตรา ๗^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

^๗มาตรา ๑๐๖ ทรัพย์สินนอกพาณิชย์ ได้แก่ทรัพย์สินซึ่งไม่สามารถถือเอาได้ และทรัพย์สินซึ่งไม่โอนให้กันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

^๘โปรดดูเชิงอรรถ (๕) หน้า ๓

^๙มาตรา ๑๐๘ ไม้ยืนต้น นับว่าเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้น

ไม้ล้มลุกและธัญญาชาติอื่นจะเก็บเกี่ยวรวงผลได้คราวหนึ่งหรือหลายคราวต่อปี ย่อมไม่เป็นส่วนควบกับที่ดิน และนับว่าเป็นสังหาริมทรัพย์ด้วย

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถ (๕)

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถ (๕)

^{๑๒}มาตรา ๕ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถ (๙)

^{๑๔}มาตรา ๗ ไม้สักและไม้ยางทั่วไปในราชอาณาจักรไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใดเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้ชนิดอื่นในป่าจะให้เป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การเพิ่มเติมหรือเพิกถอนชนิดไม้ หรือเปลี่ยนแปลงประเภทไม้หวงห้ามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้แล้วก็ดี หรือจะกำหนดไม้ชนิดใดเป็นไม้หวงห้ามประเภทใดขึ้นในท้องที่ใด นอกจากท้องที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดตามความในมาตราก่อนแล้วนั้นก็ดี ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาซึ่งตราขึ้นตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้น

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งการทำไม้ดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับสัมปทานตามมาตรา ๑๑^{๙๔} แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๙๔ ก็ตาม แต่ไม้ที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มีเจ้าของต้องอยู่ในบังคับของบทบัญญัติว่าด้วยส่วนควบของทรัพย์สินในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉะนั้นถ้าเป็นการปลูกไม้สักและไม้ยางในที่ดินของเอกชน ไม้ดังกล่าวนับว่าเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้นตามมาตรา ๑๐๘^{๙๖} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ตามปัญหาที่หารือมานี้ มีกรณีที่มีสิทธิเหนือพื้นดินของผู้อื่นใช้สิทธินั้นปลูกไม้สักและไม้ยางลงไว้ในที่ดินนั้น ฉะนั้น ไม้ดังกล่าวจึงแยกกรรมสิทธิ์ออกจากที่ดินที่ปลูกไม้นั้นได้ตามมาตรา ๑๔๑๐^{๙๗} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) สำหรับปัญหาประการที่สาม แม้ว่าไม้ที่ขึ้นอยู่ในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินตามข้อ ๑ และข้อ ๒ จะไม่ใช่ส่วนควบกับที่ดินที่ปลูกไม้นั้นก็ตาม แต่ถ้าไม้นั้นเป็นไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔ แล้ว การตัดฟันไม้ดังกล่าวไม่ว่าจะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือไม่ ตลอดจนการนำไม้นั้นเคลื่อนที่ ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔ ซึ่งใช้บังคับกับไม้หวงห้ามทุกชนิดในป่าส่วนการทำไม้ที่มีไม้หวงห้าม ตลอดจนการนำไม้นั้นเคลื่อนที่ ถ้าเป็นไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ก็ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งบัญญัติควบคุมและรักษาไม้ในป่าสงวนแห่งชาติที่มีไม้หวงห้าม

(๔) สำหรับปัญหาประการที่สี่ ที่ดินที่บุคคลได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว เป็นที่ดินที่มีเจ้าของและพ้นสภาพจากการเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔ มาตรา ๔ (๑)^{๙๘} ที่บัญญัติว่า “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน ฉะนั้น

กำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๙๔} มาตรา ๑๑ ผู้ใดทำไม้ หรือเจาะ หรือสับ หรือเผา หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้าม ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต

การอนุญาตนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้วจะอนุญาตให้ผูกขาด โดยให้ผู้ได้รับอนุญาตเสียเงินค่าผูกขาดให้แก่รัฐบาลตามจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

การอนุญาตโดยวิธีผูกขาดหรือให้สัมปทานสำหรับการทำไม้พื้นหรือไม้เผาถ่านไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้กระทำได้เฉพาะในเขตป่าที่ห่างไกลและกันดารหรือเฉพาะการทำไม้ชนิดที่มีค่าหรือหายาก

การพิจารณาคำขออนุญาตผูกขาด หรือสัมปทาน ตามความในวรรคก่อนให้กระทำโดยคณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

^{๙๖} โปรตดูเชิงอรธ (๙)

^{๙๗} มาตรา ๑๔๑๐ เจ้าของที่ดินอาจก่อให้เกิดสิทธิเหนือพื้นดินเป็นคุณแก่บุคคลอื่น โดยให้บุคคลนั้นมีสิทธิเป็นเจ้าของโรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งเพาะปลูกบนดิน หรือใต้ดินนั้น

^{๙๘} มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติในที่ดินนั้น ไม่ว่าจะขึ้นก่อนหรือหลังการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองดังกล่าว ย่อมเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ไม้นั้นขึ้นอยู่ตามมาตรา ๑๐๘^๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๕) สำหรับปัญหาประการที่ห้า การเปลี่ยนรูปแบบการอนุญาตตามมาตรา ๑๖^{๑๐} และมาตรา ๒๐^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ จากหนังสืออนุญาตเป็นรูปสัญญาเช่าพื้นที่ป่า จะกระทำมิได้ เพราะมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๐ บัญญัติให้กำหนดเงื่อนไขในหนังสืออนุญาต จึงต้องทำเป็นหนังสืออนุญาตและกำหนดเงื่อนไขตามที่กฎหมายบัญญัติ

(นายอมร จันทรสุมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

(๑) “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

๑ล๑

๑ล๑

^๙ โปรดดูเชิงอรรถ (๙) หน้า ๖

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถ (๒) หน้า ๒

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถ (๓) หน้า ๒